

Pradžia > ... > Jūsų Teisės > Atsakovai (baudžiamosios Bylos) > Spain

Atsakovai (baudžiamosios bylos)

Turinį pateikė

Ispanija

Ispanija

Šiose duomenų suvestinėse paaiškinama, kas vyksta, kai asmuo įtariamas arba kaltinamas padaręs nusikaltimą, dėl kurio pradedamas teisminis nagrinėjimas.

Ispanijos Konstitucija pripažįstamas asmens orumas, asmens teisių nepažeidžiamumas, asmens raidos nevaržomumas, teisės viršenybė ir kitų asmenų teisių gerbimas.

Į pačią Konstituciją įtrauktos nuostatos dėl pagrindinių žmonių teisių ir laisvių, remiantis [Visuotine žmogaus teisių deklaracija](#) ir Ispanijos ratifikuotomis tarptautinėmis sutartimis ir susitarimais dėl žmogaus teisių.

Į Ispanijos Konstituciją įtrauktos nuostatos dėl bendrų pagrindinių teisių išplėtojamos nacionalinės teisės aktuose.

Tiriamosios ir (arba) kaltinamosios šalies teisės baudžiamajame procese konkrečiai išdėstomos Ispanijos baudžiamojo proceso kodekse (*Ley de Enjuiciamiento Criminal*), kuriame:

1. Vartojama sąvoka „tiriamoji šalis“ (*investigado*), reiškianti asmenį, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas dėl sąsajų su nusikaltimu.
2. Vartojama sąvoka „kaltinamasis“ (*encausado*), reiškianti asmenį, kuriam, baigus bylos tyrimą, pareiškiami oficialūs teisminės institucijos kaltinimai dėl dalyvavimo konkrečioje nusikalstamoje veikoje.
3. Vartojamos ispanų kalbos sąvokos „*acusado*“ (paprastai reiškianti asmenį, kurio atžvilgiu žodinio bylos nagrinėjimo metu pareiškiami kaltinimai) ir „*procesado*“ (paprastai reiškianti asmenį, kurio atžvilgiu konkrečios rūšies baudžiamojo proceso metu pareiškiami kaltinimai), kurias abi į anglų kalbą galima versti kaip „kaltinamasis“ ir kurios atitinkamų proceso stadijų metu gali būti vartojamos kaip ispanų kalbos sąvokos „*encausado*“ sinonimai.

Jei esate nukentėjęs nuo nusikaltimo, išsamią informaciją apie savo teises rasite [čia](#).

Trumpas baudžiamojo proceso aprašas

Inicijavimas

Procesas gali būti inicijuojamas:

- pateikus skundą kompetentingai institucijai (policijai, valstybės prokurorui arba muitų teismui);
- gavus bet kokio asmens skundą, nesvarbu, ar tai būtų nusikaltimo auka, ar ne;
- gavus policijos pareiškimą;
- ikiteisminio tyrimo teisėjo iniciatyva.

Tyrimo stadija

Pradėjus baudžiamąjį procesą, teisme inicijuojama ikiteisminio tyrimo stadija, kurios metu atliekami veiksmai, kurių tikslas – pasirengti teismui, atlikti tyrimą ir įrodyti galimai įvykdytas nusikalstamas veikas, įskaitant visas aplinkybes, kurios gali turėti įtakos jų kvalifikavimui, ir nusikalstamas veikas padariusių asmenų kaltę, apsaugant asmenis ir jų piniginius įsipareigojimus.

Tyrimo pabaiga

Ikiteisminis tyrimas gali baigtis:

- Proceso nutraukimu ir užbaigimu, jeigu nėra nusikalstamos veikos požymių arba nusikalstamos veikos vykdytojas yra nežinomas.
- Proceso tęsinu, prasidedant vadinamajai tarpinei stadijai, kurios tikslas – nustatyti, ar tyrimas yra užbaigtas ir ar tikslinga pareikšti kaltinimus.
- Pateikus, kai taikytina, kaltinamąjį aktą ir atsiliepiamą į ieškinį, šalims įteikiamas šaukimas į teismą.

Teismas

Viešas teismo procesas vyksta dalyvaujant kitam teisėjui arba kitame teisme nei vykstant tyrimui ir užbaigiamas teismo sprendimu, kuris gali būti:

- kaltinamasis nuosprendis;
- išteisinamasis nuosprendis.

Abiem atvejais bet kuri šalis gali pateikti apeliacinį skundą dėl nuosprendžio aukštesnės instancijos teismui.

Duomenų suvestinės

Duomenų suvestinėse galima rasti išsamios informacijos apie šias proceso stadijas ir asmens teises. Ši informacija nėra teisinė konsultacija ir yra skirta tik susipažinimui.

Europos Komisijos vaidmuo

Pažymėtina, kad Europos Komisija neatlieka jokio vaidmens valstybių narių baudžiamajame procese ir negali jums padėti, jei asmuo ir ketintų pateikti skundą. Informacijos apie tai, kaip ir kur reikėtų teikti skundą, rasite šiose duomenų suvestinėse.

Spustelėkite tolesnes nuorodas, jeigu jums reikalinga atitinkama informacija.

[1 - Mano teisės ikiteisminio tyrimo metu](#)

[2 - Mano teisės teismo proceso metu](#)

[3 - Mano teisės po teismo](#)

■ Paskutinis naujinimas: 29/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

1 - Mano teisės ikiteisminio tyrimo metu

Jei esu užsienietis, ar tai gali turėti įtakos ikiteisminiam tyrimui?

Apskritai bylos šalies, kaip užsienio piliečio, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, statusas įtakos ikiteisminiam tyrimui neturi. Vykstant tyrimui, užsienio piliečiai naudojami tomis pačiomis teisėmis kaip ir Ispanijos piliečiai ir jiems taip pat suteikiamos tam tikros konkrečios teisės, pvz., teisė gauti nemokamą vertėjo žodžiu pagalbą, jeigu užsienio pilietis nesupranta ar nemoka ispanų kalbos arba oficialiosios kalbos, kuria vykdomas procesas. Jeigu užsienio pilietis sulaukomas vykdant ikiteisminį tyrimą, jis turi teisę, kad apie jo laisvės suvaržymą ir kardomojo kalinimo vietą bet kuriuo metu būtų pranešta jo šalies konsulinei įstaigai, jis taip pat turi teisę, kad jį aplankytų jo

šalies konsulinės įstaigos atstovai, ir turi teisę su jais bendrauti ir susirašinėti.

Į bylos šalies, kaip užsienio piliečio, kurio atžvilgiu vykdomas tyrimas, statusą galima atsižvelgti sprendžiant dėl konkrečios jo padėties (kardomojo kalinimo) baudžiamojo proceso metu ir kitų priemonių, kuriomis mažiau suvaržomos teisės, taikymo, pvz., paso paėmimo ar draudimo išvykti iš valstybės teritorijos.

Kokios yra ikiteisminio tyrimo stadijos?

Ikiteisminio tyrimo tikslas – surinkti su galimu nusikalstamos veikos padarymu susijusius įrodymus ir identifikuoti asmenis, įtariamus padarius tą nusikaltimą.

Yra du etapai:

- *Policijoje*: Policija tiria faktus, kurie yra žinomi ir gali būti laikomi nusikalstama veika. Tuo tikslu policija kreipiasi į asmenis, kurių atžvilgiu daro prielaidą, kad jie kaip nors dalyvavo įvykiuose, ieško daiktinių įrodymų, liudytojų ir kt.
- *Teisminėse institucijose* (iki bylos nagrinėjimo teisme): Jeigu policija randa nusikalstamos veiklos požymių ir nustato nusikaltimo padarymu įtariamus asmenis, ji ikiteisminio tyrimo teisėjui nusiunčia kriminalinės policijos ataskaitą, kuria pradedamas atitinkamas baudžiamasis procesas ir, kai taikytina, imamasi tikslingais laikomų veiksmų (apklausiamos tiriamos bylos šalys ir liudytojai, paimami bylai svarbūs dokumentai, registru duomenys, atliekamos kratos, daromos medžiagų analizės ir kt.).

Jeigu įrodymų, kad buvo padaryta nusikalstama veika, nerandama arba jeigu nusikalstamos veikos vykdytojas yra nežinomas, byla nutraukiama ir baigiama.

Jeigu surandama įrodymų, kad nusikalstama veika buvo padaryta, pasirūpinama, kad procesas būtų tęsiamas ir pereitų į tarpinę stadiją, kurios paskirtis – nustatyti, ar tyrimas yra baigtas ir ar tikslinga pateikti kaltinimus.

Kai taikytina, po atitinkamo kaltinamojo akto ir gynybinių argumentų pateikimo, bylos šalys šaukiamos į teisminį bylos nagrinėjimą.

Ispanijos prokuratūra (isp. *Ministerio Fiscal*) turi būti informuojama apie visą ikiteisminio tyrimo eigą ir gali prašyti ikiteisminio tyrimo teisėjo (*Juez de Instrucción*) atlikti bet kokį tyrimo veiksmą, kurį ji laiko svarbiu. Jeigu prokuratūra mano, kad nėra pakankamai nusikaltimo padarymo įrodymų ar pakankamai įrodymų, kad jį padarė konkretus asmuo, ji gali prašyti bylą nutraukti. Tačiau jeigu prokuratūra mano, kad konkretaus asmens atžvilgiu yra pakankamai nusikaltimo įrodymų, ji, baigusi tyrimą, pateikia atitinkamą kaltinamąjį aktą.

Įrodymų rinkimo stadija ir tyrėjų įgaliojimai

Kriminalinė policija (isp. *Policía Judicial*) privalo atlikti tyrimo procedūras, reikalingas siekiant nustatyti, ar buvo pažeisti teisės aktai, surinkti atitinkamus įrodymus ir identifikuoti nusikalstamos veikos vykdytoją. Tai atliekama prižiūrint už ikiteisminį tyrimą atsakingam teisėjui, o teisėjo leidimas visais atvejais būtinas atliekant visas tyrimo procedūras, kuriomis pažeidžiamos pagrindinės teisės (pateikimas į būstą ir krata jame, ryšių pasiklausymas ir kt.). Ispanijos prokuratūra (isp. *Ministerio Fiscal*) turi būti informuojama apie visą ikiteisminio tyrimo eigą ir gali prašyti ikiteisminio tyrimo teisėjo atlikti bet kokį tyrimo veiksmą, kurį ji laiko svarbiu.

Laikinas sulaikymas

Paprastai sulaikymas negali trukti ilgiau negu absoliučiai būtina tyrimo veiksmams, kuriais siekiama išsiaiškinti faktus, atlikti ir jokiomis aplinkybėmis negali trukti ilgiau kaip 72 valandas; tai ilgiausias terminas, kuriam suėjus sulaikytas asmuo turi būti paleistas arba perduotas teisminei institucijai.

Sulaikymą gali skirti policija, teisės aktuose nustatytais atvejais policijos pareigūnai privalo jį skirti. Jį taip pat gali skirti Ispanijos prokuratūra arba tiesiogiai ikiteisminio tyrimo teisėjas. Išimtiniais atvejais sulaikymą gali atlikti privatūs asmenys, jie privalo nedelsdami pristatyti sulaikytą asmenį teisminei institucijai.

Asmuo turi būti sulaikomas taip, kad būtų padaryta kuo mažesnė žala sulaikytojo asmeniui, reputacijai ir turtui; sulaikymą skiriantys ir už jį atsakingi asmenys privalo užtikrinti deramą pagarbą sulaikytojo konstitucinėms teisėms į garbę, privatumą ir asmeninį įvaizdį.

Po to, kai policija atlieka tyrimo veiksmus, kuriais siekia išsiaiškinti faktus, ir bet kuriuo atveju per 72 valandas sulaikytas asmuo paleidžiamas arba perduodamas teisminei institucijai.

Apklausa

Apklausiama bylos šalis informuojama apie jos teises ir paprašoma duoti parodymus apie tiriamus faktus. Asmuo, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, gali tylėti ir neduoti jokių parodymų, jeigu jis taip pageidauja, arba gali nuspręsti neatsakyti į bet kurį iš pateikiamų klausimų, arba gali pareikšti, kad parodymus duos tik pas teisėją.

Asmuo, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, gali savo nuožiūra paskirti advokatą; jeigu jis to nepadaro, jam padeda oficialiai paskirtas advokatas. Be to, asmuo turi teisę, prieš duodamas parodymus, be pašalinių susitikti su savo advokatu.

Jeigu asmuo, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, yra užsienio pilietis ir nesupranta ispanų kalbos arba oficialiosios kalbos, kuria vykdomas procesas, taip pat jeigu asmuo yra kurčias arba turi klausos sutrikimą arba kalbos sunkumų, jis turi teisę, kad jam nemokamai padėtų vertėjas žodžiu.

Asmuo, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, turi teisę neduoti parodymų prieš save.

Asmuo, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, taip pat gali nurodyti, kad jis yra kaltas padaręs visus nusikaltimus, kuriais jis nuo pat pradžių kaltinamas, arba bet kurį iš jų. Dėl tokio pasirinkimo nebus nutrauktas tyrimas ir nebus atsisakyta byla nagrinėti teisme. Tačiau, priklausomai nuo bausmės rūšies ir nusikaltimo, byla teisme gali būti nagrinėjama pagreitinoto proceso tvarka. Šiais atvejais asmeniui, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, atstovaujantis advokatas gali pasiekti susitarimą su Ispanijos prokuratūra, kad apkaltinamasis nuosprendis būtų paskelbtas, bet bausmė būtų mažesnė.

Kardomasis kalinimas

Ispanijos prokuratūros ir (arba) atskiro prokuroro prašymu kardomasis kalinimas gali būti skiriamas, jeigu ikiteisminio tyrimo teisėjas mano, jog jis tikslingas.

Bet kuriuo atveju turi būti įvykdyti kardomojo kalinimo skyrimo reikalavimai, šia priemone turi būti siekiama teisiškai pagrįsto tikslo (apsaugoti nukentėjusį ir (arba) neutralizuoti pabėgimo, recidyvo arba įrodymų sunaikinimo ar nuslėpimo riziką).

Kokias teises turiu tyrimo metu?

Bet kuris asmuo, kaltinamas padaręs nusikalstamą veiką, gali naudotis savo teise į gynybą proceso metu, kai asmeniui bus pranešta apie bylos iškėlimą – tuo tikslu suprantama ir prieinama kalba asmeniui pateikiama informacija apie šias teises:

1. teisę būti informuotam apie veiksmus, kuriais jis kaltinamas, ir apie visus aktualius tyrimo dalyko ir kaltinimų pakeitimus;
2. teisę laiku susipažinti su byla, kad būtų apsaugota teisė į gynybą ir kad bet kuriuo atveju tai būtų padaryta iki parodymų išklausymo;
3. teisę atlikti procesinius veiksmus baudžiamajame procese ir taip naudotis savo teise į gynybą pagal įstatymą;
4. teisę savo nuožiūra paskirti advokatą (taikomos tam tikros Ispanijos baudžiamojo proceso įstatyme išvardytos išimtys);
5. teisę prašyti nemokamos teisinės pagalbos, tokio prašymo teikimo tvarką ir minėtos pagalbos gavimo sąlygas;
6. teisę nemokamai gauti vertimo raštu ir žodžiu paslaugas, kaip nurodyta Ispanijos baudžiamojo proceso įstatyme;
7. teisę tylėti, neduoti parodymų, jeigu asmuo nepageidauja, ir neatsakyti į jokių užduodamus klausimus;
8. teisę neduoti parodymų prieš save ir nesukelti sau baudžiamosios atsakomybės.

Kokią teisę turiu į vertėjo žodžiu paslaugas ir vertimą raštu?

Bet kuris asmuo, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, nedelsiant raštu, paprastai ir prieinamai, jo suprantama kalba informuojamas apie veiksmus, kuriais yra kaltinamas, ir apie jo teises, visų pirma teisę į nemokamą vertėjo žodžiu pagalbą, jeigu užsienio pilietis nesupranta ar nemoka ispanų kalbos arba oficialiosios kalbos, kurias vykdomas procesas, arba pagalba reikalinga kurčiamam ar klausos sutrikimų turinčiam asmeniui arba bet kuriam kitam kalbinių sunkumų turinčiam asmeniui.

Šiuo tyrimo etapu minėta teisė – tai teisė, kad asmeniui per visą procesą, kuriame būtinas jo dalyvavimas, taip pat ir per policijos ar Ispanijos prokuratūros vykdomas apklausas ir visus teismo posėdžius padėtų vertėjas žodžiu, vartojantis asmeniui, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, suprantamą kalbą, ir teisė naudotis vertėjo žodžiu paslaugomis per pokalbius su advokatu, kai šie pokalbiai yra tiesiogiai susiję su būsima asmens apklausa arba jo parodymų davimu arba yra reikalingi apeliaciniam skundai ar kitiems procesiniams pareiškimams pateikti.

Kokią teisę turiu gauti informaciją ir susipažinti su bylos medžiaga?

Apskritai jūs turite teisę būti informuotas apie veiksmus, kuriais jūs kaltinamas, ir apie visus aktualius tyrimo dalyko ir kaltinimų pakeitimus. Jūs taip pat turite teisę laiku susipažinti su byla, kad būtų apsaugota teisė į gynybą ir kad bet kuriuo atveju tai būtų padaryta iki parodymų išklausymo, tačiau teisės aktuose yra nustatyta išimčių.

Jeigu jus sulaikė, būsite informuotas apie sulaikymo priežastis ir jūsų teises (konkrečiai apie teisę susipažinti su bylos dalimis, būtinomis siekiant užginčyti sulaikymo arba laisvės suvaržymo teisėtumą).

Kokia yra mano teisė turėti advokatą ir pranešti trečiajai šaliai apie mano padėtį?

Jūs turite teisę savo nuožiūra paskirti advokatą (taikomos tam tikros Ispanijos baudžiamojo proceso įstatyme išvardytos išimtys) ir nedelsiant gauti to advokato pagalbą. Teisė į gynybą apima teisinę advokato pagalbą; advokatą jūs galite paskirti savo nuožiūra, arba, jeigu jo nepaskiriate, tada teisė į gynybą apima oficialiai paskirto advokato pagalbą; su šiuo advokatu jūs galite bendrauti ir susitikti be pašalinių, net ir prieš duodami parodymus policijai, Ispanijos prokuratūrai arba teisminei institucijai (įstatyme nustatytos tam tikros išimtys); advokatas dalyvauja kiekvieną kartą jums duodant parodymus, darant pripažinimus, atliekant liudytojų akistatą ir įvykių atkūrimo procedūras.

Jeigu jūs sulaikomas, jūs turite teisę, kad apie jūsų laisvės suvaržymą ir apie vietą, kurioje jūs bet kuriuo metu laikomas, būtų nedelsiant informuojamas jūsų pasirinktas šeimos narys ar kitas asmuo. Užsienio piliečiai turi teisę, kad apie minėtas aplinkybes būtų pranešta jų šalies konsulinei įstaigai.

Jūs taip pat turite teisę nedelsiant telefonu susisiekti su savo pasirinktu trečiuoju asmeniu; užsienio piliečiai turi teisę, kad juos aplankyty jų šalies konsulinės įstaigos atstovai, ir turi teisę su jais bendrauti ir susirašinėti.

Kokia yra mano teisė į teisinę pagalbą?

Jūs turite teisę gauti nemokamą teisinę pagalbą, jeigu esate Ispanijos pilietis arba teisėtai Ispanijoje gyvenantis užsienio pilietis ir teisės aktuose nustatyta tvarka įrodote, kad turite nepakankamai lėšų bylai.

Teisė į nemokamą teisinę pagalbą apima galimybę nemokėti solisitorijų ir advokatų užmokesčio, jeigu pagal įstatymą būtinas jų dalyvavimas ir jeigu, net ir tada, kai tai neprivaloma, teisėjas arba teismas konkrečiai to pareikalauja siekdamas garantuoti vienodas sąlygas proceso šalims. Advokato pagalba skiriama sulaikytam asmeniui arba advokato nepaskyrusiam suimtam asmeniui, policijai atliekant bet kurį veiksmą, kuris nėra vykstančio teismo proceso rezultatas, arba asmeniui pirmą kartą atvykstant į teisminę instituciją, taip pat ir pasirodant teisme teisminės institucijos pagalba. Smurto dėl lyties, terorizmo ir prekybos žmonėmis aukų, taip pat nepilnamečių arba intelektualinę negalią ar psichikos sutrikimą turinčių asmenų atveju nemokama teisinė pagalba apima nemokamas konsultacijas ir orientavimą prieš pat pateikiant pranešimą apie nusikaltimą.

v. Ką svarbu žinoti apie:

Nekaltumo prezumpcija

Nekaltumo prezumpcija yra bet kurio asmens, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas arba kuris kaltinamas baudžiamajame procese, teisė būti laikomam nekaltu, kol jis bus nuteistas galutiniu teismo nuosprendžiu.

Nekaltumo prezumpcija turi du aspektus: kaip taisyklė dėl elgesio ir kaip taisyklė dėl vertinimo. Kaip taisyklė dėl elgesio, ji reiškia, kad su asmeniu, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, turi būti elgiama taip, tarsi jis būtų nekaltas, nebent galutiniu apkaltinamuoju teismo nuosprendžiu būtų įrodyta priešingai. Kaip taisyklė dėl vertinimo, nekaltumo prezumpcija turi poveikį įrodymų vertinimui, nes baudžiamajame procese teisėjas turi pradėti nuo prielaidos, kad asmuo, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, yra nekaltas, taigi, tuo atveju, kai prokuratūra iki galo neįrodo savo kaltinimo asmeniui, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, laikinai ginamas asmens nekaltumas tampa galutinis.

Teisę tylėti ir neduoti parodymų prieš save

Asmens, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, teisė tylėti ir neduoti parodymų prieš save yra viena iš pagrindinių teisių, kuriomis jis gali naudotis dėl to nepatirdamas jokių neigiamų pasekmių.

Kaltinamojo tylėjimas negali pakeisti pakankamų prokuratūros įrodymų nebuvimo. Tai yra, neatsižvelgdama į asmens parodymus, prokuratūra turi įrodyti, jog egzistuoja nusikaltimo padarymo įrodymai. Tais atvejais, kai įrodymai egzistuoja, jeigu, peržiūrėjęs prokuratūros įrodymus, kaltinamasis neatsako į klausimus arba nepateikia pakankamų išteisinamųjų paaiškinimų, jo tylėjimas gali būti laikomas kaltumo patvirtinimu. Todėl svarbu, kad, prieš duodamas parodymus, kaltinamasis žinotų apie prokuratūros įrodymus.

Jeigu prokuratūra pakankamai įrodymų kaltinamojo kaltumui įrodyti neturi, kaltinamojo tylėjimo negalima naudoti vietoje prokuratūros įrodymų nebuvimo.

Prievolę įrodyti

Esminė prievolė įrodyti tenka tik prokuratūrai, o ne gynybai. Nekaltumo prezumpcija perkelia prokuratūrai prievolę įrodyti, už nusikaltimo buvimo faktų įrodymą yra atsakinga tik prokuratūra (gynybos atstovai tokios pareigos niekada neturi). Be to, įrodymų procesas turi būti pakankamas, kad teismui būtų pateikta ne tik nusikalstamos veikos, bet ir tos veikos padarymu kaltinamo asmens baudžiamosios atsakomybės buvimo įrodymų.

Kokios yra specialios garantijos vaikams?

Jeigu asmuo, kurio atžvilgiu atliekamas tyrimas, yra nepilnametis, ikiteisminį tyrimą baudžiamajame procese atlieka Ispanijos nepilnamečių bylų prokuratūra (isp. *Fiscalía de Menores*), o teisminį bylos nagrinėjimą – Ispanijos nepilnamečių bylų teismas (*Juzgado de Menores*), nes šis teismas turi specialią jurisdikciją, reglamentuojamą 2000 m. sausio 12 d. Konstituciniame įstatyme Nr. 5/2000 dėl nepilnamečių baudžiamosios atsakomybės. Šiame įstatyme nustatyta, kad 14–18 metų amžiaus nepilnamečiams baudžiamoji atsakomybė taikoma, tačiau taikomas specialus teisinis režimas. Todėl, jeigu nepilnametis sulaikomas, jis perduodamas prokuratūros Nepilnamečių skyriui (isp. *Secciones de Menores de la Fiscalía*) ir apie sulaikymo faktą bei vietą pranešama tėvų valdžiai arba globos teises turintiems asmenims arba nepilnamečio *de facto* globėjui, kai tik nustatoma, kad asmuo yra nepilnametis.

Jeigu nepilnametis yra užsienio pilietis, apie jo sulaikymą informuojamas jo šalies konsulas.

Kokios yra specialios garantijos pažeidžiamiesiems įtariamiesiems?

Šiuo metu garantijos pažeidžiamiesiems įtariamiesiems nėra sistemingai įtrauktos į Ispanijos teisės aktus ir, nors tai numatyta Baudžiamojo proceso kodekso projekte, jis dar neįsigaliojo.

Konkrečios garantijos pažeidžiamiesiems įtariamiesiems į Ispanijos teisės aktus įtrauktos fragmentiškai, pavyzdžiui, tai yra suprantamos ir prieinamos kalbos vartojimas baudžiamajame procese, teisė gauti nemokamą vertėjo žodžiu pagalbą, kai asmuo yra kurčias arba turi klausos sutrikimų, kitų kalbos sutrikimų ir t. t.

Kokie yra ikiteisminio tyrimo terminai?

Ikiteisminis tyrimas atliekamas ne ilgiau kaip 12 mėnesių nuo bylos iškėlimo.

Jeigu iki šio laikotarpio pabaigos nustatoma, kad nebus įmanoma tyrimo užbaigti, teisėjas savo iniciatyva arba bylos šalies prašymu, pasikonsultavęs su bylos šalimis, gali keletą kartų pratęsti šį laikotarpį ne ilgesniems kaip šešių mėnesių laikotarpiams.

Laikotarpis pratęsiamas priimant nutartį, kurioje pateikiami motyvuoti paaiškinimai, dėl kokių priežasčių tyrimas nebuvo užbaigtas laiku, taip pat nurodomi konkretūs reikalingi veiksmai ir jų svarbumas tyrimui. Kai taikytina, motyvuota nutartimi taip pat atsisakoma pratęsti laikotarpį.

Kaip reikia pasirengti ikiteisminiam tyrimui, įskaitant kardomojo kalinimo alternatyvas ir perkėlimo į kilmės valstybę galimybes (Europos teisminės priežiūros orderis)?

Konkrečiai Europos teisminės priežiūros orderiu teismo bylos nagrinėjimo laukiančiam įtariamajam ar kaltinamajam sudaromos sąlygos išvengti kardomojo kalinimo laikinai asmenį paleidžiant jo gyvenamosios vietos valstybėje. Europos teisminės priežiūros orderis išduodamas siekiant garantuoti nediskriminavimo dėl pilietybės principą, įtvirtintą Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 18 straipsnyje, nes juo sudaromos sąlygos vienodai vertinti ES piliečių, įtariamų padarius nusikalstamą veiką ne toje valstybėje narėje, kurioje jie gyvena, individualią padėtį, kai jie laukia teismo bylos nagrinėjimo.

■ Paskutinis naujinimas: 29/07/2025

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

2 - Mano teisės teismo proceso metu

Kur vyks teismo posėdis?

Teismo posėdis vyks kompetentingame teisme, atsižvelgiant į nusikalstamos veikos sunkumą ir jos įvykdymo vietą. Teismo posėdžiui pirmininkauja teisėjas, kuris turi būti kitas nei tyrimo stadijos metu bylą nagrinėjęs teisėjas, taip užtikrinant teisingą bylos nagrinėjimą.

Ar kaltinimus galima keisti? Jei taip, kokias teises į informaciją turiu šioje srityje?

Taip, po to, kai surenkami įrodymai, baudžiamojo persekiojimo institucija gali pakeisti jums inkriminuojamų veikų baudžiamąjį kvalifikavimą, jeigu aplinkybės tos pačios ir nėra naujų faktų: taip visi naujos nusikalstamos veikos elementai įtraukiami į pirmąją veiką. Tokiais atvejais kaltinamoji šalis gali pateikti prašymą atidėti bylos nagrinėjimą, kad pateiktų naujų įrodymų siekdama užtikrinti tinkamą gynybą.

Kokios yra mano teisės per teismo posėdžius?

Turite teisę būti informuoti apie kaltinimus, teisę į gynybą ir advokato pagalbą, teisę neteikti pareiškimų savo atžvilgiu, neduoti parodymų prieš save, neatsakinėti į užduodamus klausimus ir teisę į nekaltumo prezumpciją. Kai baigiasi teismo posėdis, taip pat turite teisę į paskutinį žodį.

Ar privalau dalyvauti teismo posėdyje? Kokiomis sąlygomis galiu nedalyvauti bylos nagrinėjime teisme?

Vadovaujantis Ispanijos teisės aktais, tam, kad posėdis įvyktų, kaltinamasis turi dalyvauti. Tai sąlygoja veiksmingų procesinių teisių gynimo priemonių poreikis (taip išvengiama neadekvačios gynybos) ir teisė į bylos

nagrinėjimą surengiant tinkamą teisminį procesą (įskaitant teisę būti išklausytam).

Privalote dalyvauti teismo posėdyje ir ginti savo nekaltumą, tačiau teismas gali vykti ir jums nedalyvaujant, jeigu, net ir teisiškai pašaukus jus į teismą, neatvykstate be pagrįstos priežasties, o siūloma bausmė yra ne didesnė nei 2 įkalinimo metai arba 6 metai, jeigu taikoma kitokios formos bausmė. Tinkama priežastimi nedalyvauti būtų staigi liga, ir tokiu atveju posėdis būtų atidedamas.

Kokią teisę turiu į vertėjo žodžiu paslaugas ir dokumentų vertimą raštu?

Turite teisę į nemokamas vertėjų raštu ir žodžiu paslaugas. Jeigu nemokate ispanų arba teismo posėdžio vietos oficialiosios kalbos, turite teisę į vertėjo žodžiu paslaugas. Taip pat turite teisę į dokumentų, kurie yra būtini jūsų teisei į gynybą užtikrinti, vertimą raštu.

Ar turiu teisę turėti advokatą?

Taip, turite teisę į advokato pagalbą: jį galite pasirinkti patys, o jeigu tai neįmanoma, jums jis bus skirtas oficialiai, ir jūs galėsite su juo asmeniškai bendrauti ir susitikti. Teisinė pagalba nėra būtina tik baudžiamųjų nusižengimų atveju.

Apie kokias kitas procesines teises turėčiau žinoti (pvz., įtariamųjų atvedinimas į teismą)?

Turėtumėte žinoti, kad savo gynybai galite naudoti bet kokius įrodymus (liudytojų parodymus, ekspertų išvadas, dokumentus, įrašus ir t. t.), su sąlyga, kad teisėjas arba teismas dėl to neprieštarauja. Kai byla nagrinėjama viešai, turite teisę dalyvauti posėdyje, nebent teisėjas ar teismas, vadovaudamiesi įstatymu, saugumo ar viešosios tvarkos labai priima kitokį sprendimą, siekdami užtikrinti susijusių šalių turimų pagrindinių teisių, visų pirma teisės į aukų ir jų šeimos narių privatumą, tinkamą apsaugą. Be to, prasidedant teismo posėdžiui, turite teisę pripažinti visus arba kai kuriuos kaltinimus ir sudaryti susitarimą su prokuroru, o tai leistų sušvelninti bausmę.

Galimos bausmės

Pasibaigus posėdžiui, teisėjas ar teismas paskelbs nuosprendį, kuriame išdėstomos visos teismo išnagrinėtos aplinkybės ir kuriuo kaltinamasis apkaltinamas arba išsteisinamas dėl visų kaltinimų padarius byloje nurodytas nusikalstamas veikas. Teismo posėdžio metu nuosprendis gali būti paskelbtas žodžiu, tačiau vėliau jis privalo būti surašytas. Jeigu, paskelbus nuosprendį, šalis nepareiškia noro jį skusti, teismas šį nuosprendį paskelbs galutiniu.

Jeigu prieš jus priimamas apkaltinamasis nuosprendis, teisėjas ar teismas juo gali nustatyti konkrečią nusikalstamą veiką atitinkančią bausmę, neviršydamas prokuroro pasiūlytos griežčiausios bausmės.

■ Paskutinis naujinimas: 01/12/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

3 - Mano teisės po teismo

Ar turiu teisę skusti teismo sprendimą?

Taip, sprendimus visada galima apskusti. Apskusti bet kokią sprendimą galima aukštesnės instancijos teismui apeliacine tvarka (*recurso de apelación*). Be to, dėl skundo to aukštesnės instancijos teismo priimti sprendimai gali būti apskusti kasacine tvarka Aukščiausiajam Teismui (*Tribunal Supremo*), pateikus kasacinį skundą (*recurso de casación*), kuris gali būti pagrįstas įvairiais pagrindais, priklausomai nuo priimant sprendimą galiojusios pirminės tvarkos. Išimties tvarka sprendimai, priimti nagrinėjant bylas dėl baudžiamųjų nusižengimų, gali būti skundžiami apeliacine tvarka (jų negalima apskusti kasacine tvarka).

Apeliacinio skundo pateikimo terminai priklauso nuo galiojusios tvarkos ir pradedami skaičiuoti nuo sprendimo paskelbimo datos. Pvz., įprastinės ir supaprastintos tvarkos arba tvarkos, taikomos dalyvaujant prisiekusiesiems, atveju terminas bus 10 dienų. Skubių teismo procesų atveju ir nagrinėjant bylas dėl baudžiamųjų nusižengimų tas terminas bus 5 dienos. Kasacinis skundas turi būti paskelbtas per 5 dienas. Tam skundui pateikti nustatytas vėlesnis laikotarpis yra 15, 20 arba 30 dienų, priklausomai nuo teritorijos, kurioje yra įsteigtas teismas, priėmęs ginčijamą sprendimą.

Kokiomis kitomis teisių gynimo priemonėmis galima naudotis?

Jeigu jus nuteisė teismo posėdyje *in absentia* (tuo atveju, kai teisiškai įmanoma surengti tokį posėdį), turite teisę apskųsti sprendimą, net jeigu praėjo tam nustatytas terminas, remdamasis tais pačiais, apeliaciniam skundui taikomais, pagrindais, 10 dienų laikotarpį pradėdant skaičiuoti nuo tada, kai sužinote apie priimtą sprendimą.

Net jeigu priimtas apkaltinamasis nuosprendis įsiteisėja, tam tikrais atvejais (pvz., kai apkaltinamasis nuosprendis grindžiamas dokumentu ar parodymu, kuris vėliau pripažįstamas suklastotu, arba kai dėl tos pačios nusikalstamos veikos nuteisiami du skirtingi asmenys, iš kurių tik vienas galėtų būti vykdytojas, arba kai nuteistasis sulaukia iš Europos Žmogaus Teisių Teismo palankaus sprendimo) galite siekti jį panaikinti ir priimti naują nuosprendį, remdamiesi įsiteisėjusio nuosprendžio peržiūros tvarka (*recurso de revisión de sentencias firmes*).

Jeigu manote, kad buvo pažeistos jūsų pagrindinės teisės, bet kuriuo atveju, išnaudoję visas su apeliacinių skundų pateikimu teismams susijusias galimybes, galite kreiptis į Konstitucinį Teismą (*Tribunal Constitucional*) su ieškiniu dėl pagrindinių teisių ir laisvių pažeidimo (*recurso de amparo*). Kai tik išnaudojamos visos vidaus teisių gynimo priemonės, galite kreiptis ir į Europos Žmogaus Teisių Teismą.

Kokios yra nuteisimo pasekmės?

Gali būti taikomos įvairios bausmės, atsižvelgiant į tai, koks nusikaltimas padarytas: laisvės atėmimas (pvz., laisvės atėmimas arba intensyvi priežiūra), kitos nei laisvės atėmimo bausmės (pvz., draudimas vairuoti arba viešieji darbai, atsižvelgus į jūsų sutikimą) ir baudos (privalote sumokėti tam tikrą sumą). Be to, be bausmės už padarytą nusikalstamą veiką, jums gali būti nurodyta kompensuoti žalą, jei ji būtų patirta (nagrinėjant tą pačią baudžiamąją bylą, jums gali grėsti civilinė atsakomybė padarius nusikalstamą veiką). Jeigu baudos nesumokėsite, ši bausmė gali būti pakeista laisvės atėmimu arba viešaisiais darbais.

Informacija apie teistumą

Nuteisimas reiškia, kad jūsų atžvilgiu bus įrašas apie teistumą, ir ta informacija bus įtraukta į Ispanijos nuosprendžių registrą (*Registro de Antecedentes Penales*). Į informaciją apie teistumą gali būti atsižvelgta, jeigu nusikalstumėte pakartotinai, nuosprendis būtų griežtesnis arba atlikdami skirtingą bausmę netektumėte privilegijų (pvz., neleistų kreiptis dėl laisvės atėmimo bausmės atidėjimo). Kai tik atliksite skirtingą bausmę ir praeis nustatytas laikotarpis, šis įrašas bus panaikintas ir jums nebeturės neigiamų pasekmių. Priklausomai nuo nusikalstamos veikos rūšies ir sunkumo, gali būti taikomas skirtingas laikotarpis: nuo 6 mėnesių už lengviausias nusikalstamas veikas iki 10 metų už sunkiausias.

Nuosprendžio vykdymas, kalinių perkėlimas, probacija ir alternatyvios sankcijos

Kai tik įsiteisėja nuosprendis ir išnaudojamos visos su apeliacinių skundų dėl nuosprendžio pateikimu susijusios galimybės arba pasibaigia apeliacinio skundo pateikimo terminas ir skundas nepateikiamas, nuosprendis privalo būti vykdomas, t. y. privalu atlikti skirtingas bausmes. Jeigu asmuo savanoriškai bausmės neatlieka, teisėjas priims jos vykdymui užtikrinti būtinas priemones (pvz., nurodys policijai atlikti jo(s) paiešką ir suimti, kad būtų galima įkalinėti, arba areštuoti to asmens turtą, kad būtų galima sumokėti baudą).

Laisvės atėmimo bausmės atidėjimas. Jeigu tai buvo laisvės atėmimo bausmė (laisvės atėmimas arba intensyvi priežiūra nustatytoje vietoje, pvz., namuose) ir jei neturite teistumo už panašias nusikalstamas veikas, o laisvės atėmimo bausmė neviršija atitinkamos trukmės, paprastai dviejų metų, teisėjas gali priimti sprendimą atidėti bausmės vykdymą, t. y. jeigu per nustatytą laiką pakartotinai nenusikalsite, galėsite išvengti įkalinimo kalėjime. Jeigu per tą laiką padarysite kitą nusikalstamą veiką, gali tekti atlikti pirmiau atidėtą bausmę, be to, atlikti bausmę už naują nusikalstamą veiką. Jeigu laisvės atėmimo bausmės atidėjimo metu nusikalstamos veikos

nepadarėte, laikoma, kad savo pradinę bausmę atlikote ir, praėjus įstatymu nustatytam laikotarpiui, jūsų įrašas apie teistumą bus ištrintas.

Tam tikrais atvejais, kad galėtų atidėti jūsų laisvės atėmimo bausmę, teisėjas gali nustatyti kitas sąlygas, kurių privalote laikytis, kaip antai lankytis narkomanų reabilitacijos kursuose arba nesilankyti tam tikrose vietose ar laikytis atstumo nuo tam tikrų asmenų.

Alternatyvi bausmė: Jeigu jums paskelbta ne ilgesnio kaip trejų mėnesių trukmės laisvės atėmimo bausmė, teisėjas laisvės atėmimo bausmę bet kuriuo atveju pakeis ne tokia griežta bausme (bauda, viešaisiais darbais arba 24 val. trunkančia priežiūra).

Jeigu esate užsienietis ir jums paskelbta ilgesnio nei metų, bet ne ilgesnio kaip penkių metų trukmės laisvės atėmimo bausmė, teisėjas gali nuspręsti, kad ši bausmė turi būti pakeista išsiuntimu iš šalies teritorijos draudžiant į jį grįžti nustatytą laiką metais. Jeigu laisvės atėmimo bausmė ilgesnė nei penkeri metai, prieš tai, kai būsite išsiųstas, privalėsite atlikti dalį teisėjo nustatytos bausmės ir tada jus bus galima išsiųsti.

Kalinių perkėlimas: Jeigu jums paskelbta laisvės atėmimo bausmė, turite teisę ją atlikti šalia jūsų šeimos namų įkurtame kalėjime, nebent yra išimtinių priežasčių. Be to, jeigu esate Europos Sąjungos pilietis, galite būti perkeltas į savo šalį ir bausmę atlikti joje. Jeigu esate trečiosios šalies pilietis, tai priklausys nuo to, ar toks perkėlimas leidžiamas vadovaujantis tarptautinėmis sutartimis.

Probacija: Jeigu padaryta tam tikra itin sunki nusikalstama veika, be jos atveju taikomų bausmių, nuteistajam gali būti skirtos ikiteisminės kardomosios priemonės netaikant laisvės atėmimo, reikalaujant, kad ji(s) laikytųsi bet kokių jo(s) atžvilgiu teisėjo priimtų nurodymų (paprastai tada, kai nuteistasis, atlikęs laisvės atėmimo bausmę, yra paleidžiamas). Šios priemonės yra labai įvairios: jų pasirinkimas priklausys nuo padaryto nusikaltimo sunkumo arba rūšies (pvz., taikomas gydymas ar dalyvavimas seksualinio švietimo programose arba atstumo nuo tam tikrų asmenų laikymasis ir bendravimas su jais). Jeigu tokių nurodymų nesilaikoma, gali būti taikomos kitos priemonės, o jei pažeidimai yra sunkūs arba pasikartojantys, asmeniui, nesilaikančiam teismo nustatytų priemonių, gali būti pateikti kaltinimai dėl naujos nusikalstamos veikos.

Probacija skiriasi nuo sąlyginio paleidimo, reiškiančio tai, kas būtų skirta asmeniui, kuris jau iš dalies jau atliko jam skirtą laisvės atėmimo bausmę ir kurio elgesys iki tol buvo vertinamas gerai. Tokiais atvejais likusi laisvės atėmimo bausmė gali būti atidėta, o asmuo gali būti išleistas į laisvę ir priverstas laikytis teisėjo nustatytų priemonių.

■ Paskutinis naujinimas: 01/12/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.